Doğan Kardeş

SAYI : 11 6 MART 1978 350 KURUŞ

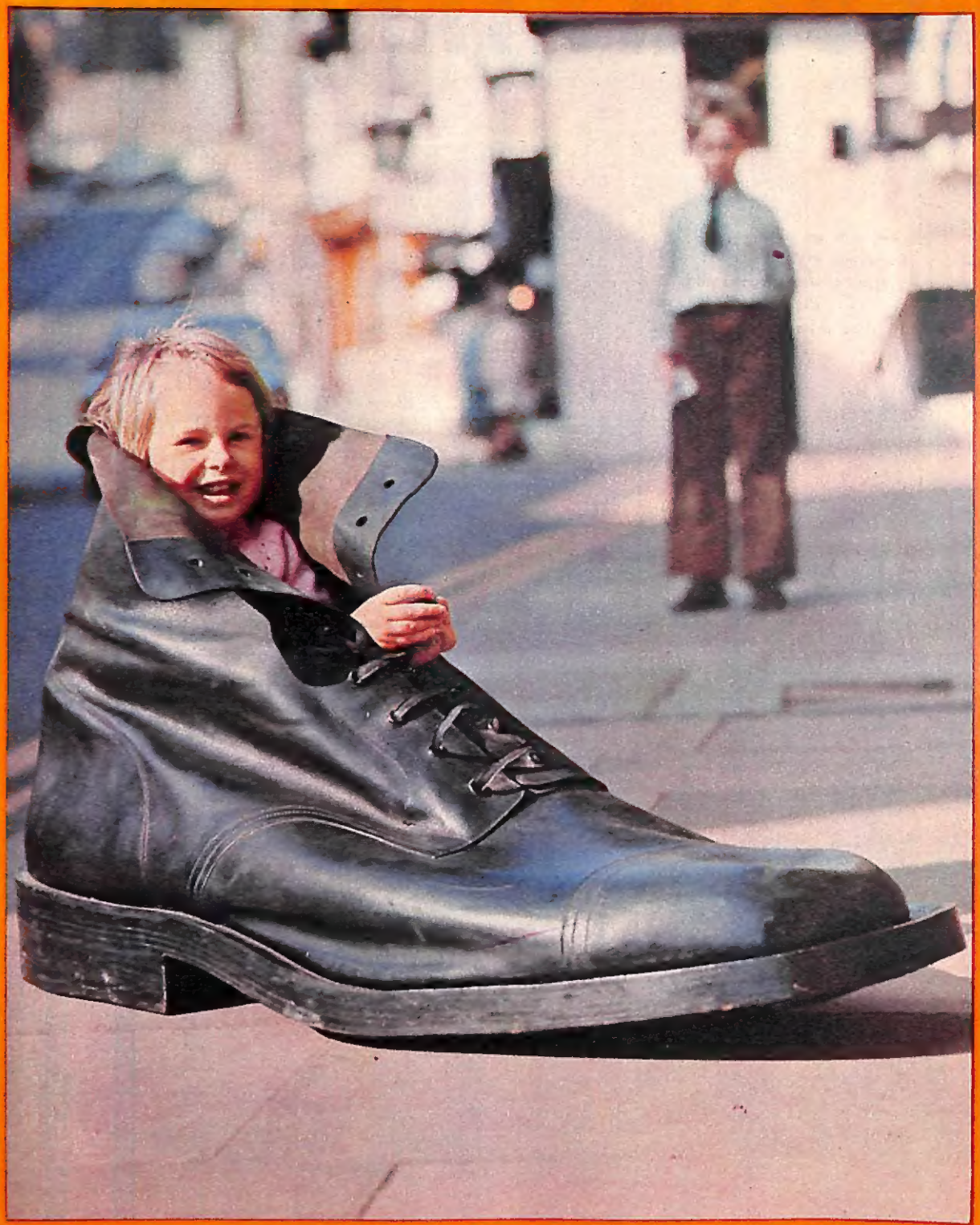

DÜNYANIN EN BÜYÜK AYAKKABISI

— «Oh ne güzel ev gibi!... Bu ayağa giyilmek için değil, içine girilmek için sanki...» diyordu küçük kız. Ama arkadaşı onunla aynı fikirde değildi...

27 kilo ağırlığında olan bu muazzam pabuç şimdi bir müzede sergileniyor. Dünyanın en büyük pabucunun en meraklı seyircileri de yine çocuklar...

Arkadaşı, ayakkabıdan çıkmasını istiyordu küçük kızın. Çünkü tabanı altı kat kösele ile yapılmış olan bu papuçun üçbuçuk metre uzunluğundaki bağlarını bağlamaya heveslenmişti. Gelgelelim bu iş çok zordu. Ne kadar sıkıntı çektiği halinden belli. İşi az çok bitirmiş, ama düğümü nasıl atacak?

AYAKKABI insanların ayaklarını soğuktan, dış etkilerden korumak için icat ettikleri bir kaptır. Ayakkabı kelimesine bakacak olursanız onun ayak - ve kabı - kelimelerinden meydana geldiğini de göreceksiniz.

Önceleri yalnızca bu düşünceyle yapılan ayakkabılar daha sonra süs eşyası olarak da kullanıldılar. Örneğin şık bir elbisenin altına aynı renk bir ayakkabı, spor, fantazi çeşitler gibi... İnsanlar önceleri ihtiyaç sonucu buldukları bu koruyucuya giderek daha değişik şekiller vermeye başladılar, ama sonuçta yine önemli olan ayakkabının ayağa giyilmesiydi.

Bu sayfalarda sözünü ettiğimiz ayakkabının ise giyilebilmesine imkân yok. O yalnızca bir eğlence olsun diye yapılmış. Neden mi giyilmez? Çünkü o kadar büyük ayağı olan bir insan yoktur da ondan... Eğer böyle iri biri olsaydı zaten ona insan değil, dev denebilirdi ancak.

Büyük ayakkabı yapımı ilk kez 1951 yılında İngiliz bir ayakkabıcı firması olan Clover Kardeşler tarafından başlatılmış. Bu tür ayakkabılar özellikle askerler için çok rahat olduğundan ülkeler ordularını onlarla donatmışlar. Bunların her biri için ise toplarca kösele ve deri kullanılmaktaymış.

Resimlerini gördüğünüz dünyanın en büyük ayakkabısının yapımcısı James Cartland da herhalde bu olayı hatırlayıp kendine onlarınkinden çok daha büyük bir parça yapmaya karar vermiş olmalı. Bu ayakkabı 1,5 metre yüksekliğinde ve 27 kilo ağırlığında. Ne derseniz 1851 yılında her bir ayakkabı için önce malzeme kullanıldığına göre Cartland dünyanın en büyük ayakkabısını ne kadar malzeme harcayarak imal etmiş acaba?

Ünlü ayakkabıcı bu papucu imal ettikten sonra çevresindeki çocuklara iş çıkmış tabii. Dünyanın en büyük ayakkabısıyla oyun oynamaya koyulmuşlar, fakat bu fazla uzun sürmemiş, çünkü ayakkabı kısa bir süre sonra İngiltere'de bir müzeye kaldırılmış, ancak orada görülebiliyor. Cartland'ın da, kendi eseri, böyle ciddî bir yerde sergilendiği için, diyecek yok keyfine. ■

Dünyanın en büyük ayakkabısının bağları iyi kötü bağlandı ama, şimdi onu nasıl kaldıracaklar? Burnundan topuğuna kadar tam birbuçuk metre. Ağırlığı ise 27 kilo. Ama onlar zor da olsa ayakkabıyı kaldırmaya niyetlenmişler bir kere. Ve bunu başarıyorlar da...

YEDİKLERİMİZİ VÜCUDUMUZA

BÜYÜMEMİZ, güçlenmemiz için yemek yememiz gerekir. Büyüklerimizin bize söyledikleri hep budur. Fakat vücudumuz besinlerden nasıl yararlanır, başka bir deyişle, yiyecekler yutulduktan sonra ne olurlar? Bunu hiç düşündünüz mü?

Yuttuğumuz besin, uzun bir yolculuğa çıkar ve birçok değişikliklere uğrar. Tıpkı sahici bir fabrikaya benzeyen organlarımızda çeşitli işlemler geçirir. İçimizdeki organlar zinciri besinlerin sindirimini yapmakla görevlidir. Bu zinciri sırası ile izleyelim.

AĞIZ: Besin, **dişler** sayesinde küçük parçalar haline gelir ve **tükürük** onu yutulması kolay bir tür bulamaç şekline sokar (Onun için lokmaları iyi çiğnememiz çok önemlidir).

Sindirim kanalının ilk kısmına **yemek borusu** denir. Bu, dar bir borudur, esnekçedir ve mideye kadar uzanır.

MİDE: İki görevi olan bir ceptir. Önce, besinleri daha ezik hale getirmek için onları yoğurur. Sonra, mide özsuyu denilen bir madde yapar. Bu madde yiyeceklerin değişime uğramasını sağlar. Mideyi gerçek bir laboratuar olarak kabul etmeliyiz. O rada, her besin türlü ilerde yarayacağı işe göre hazırlanır. Midenin ağzı bir kapı ile kapalıdır, bu kapıya pilor derler. Sindirim olayı tamamlanınca açılır.

BAĞIRSAK, birçok kısımlara ayrılır. Midede hazırlanan besin maddesinin **İNCE BAĞIRSAĞA** ve onikiparmak bağırsağına geldiği vakit, orada o, yeni bir takım

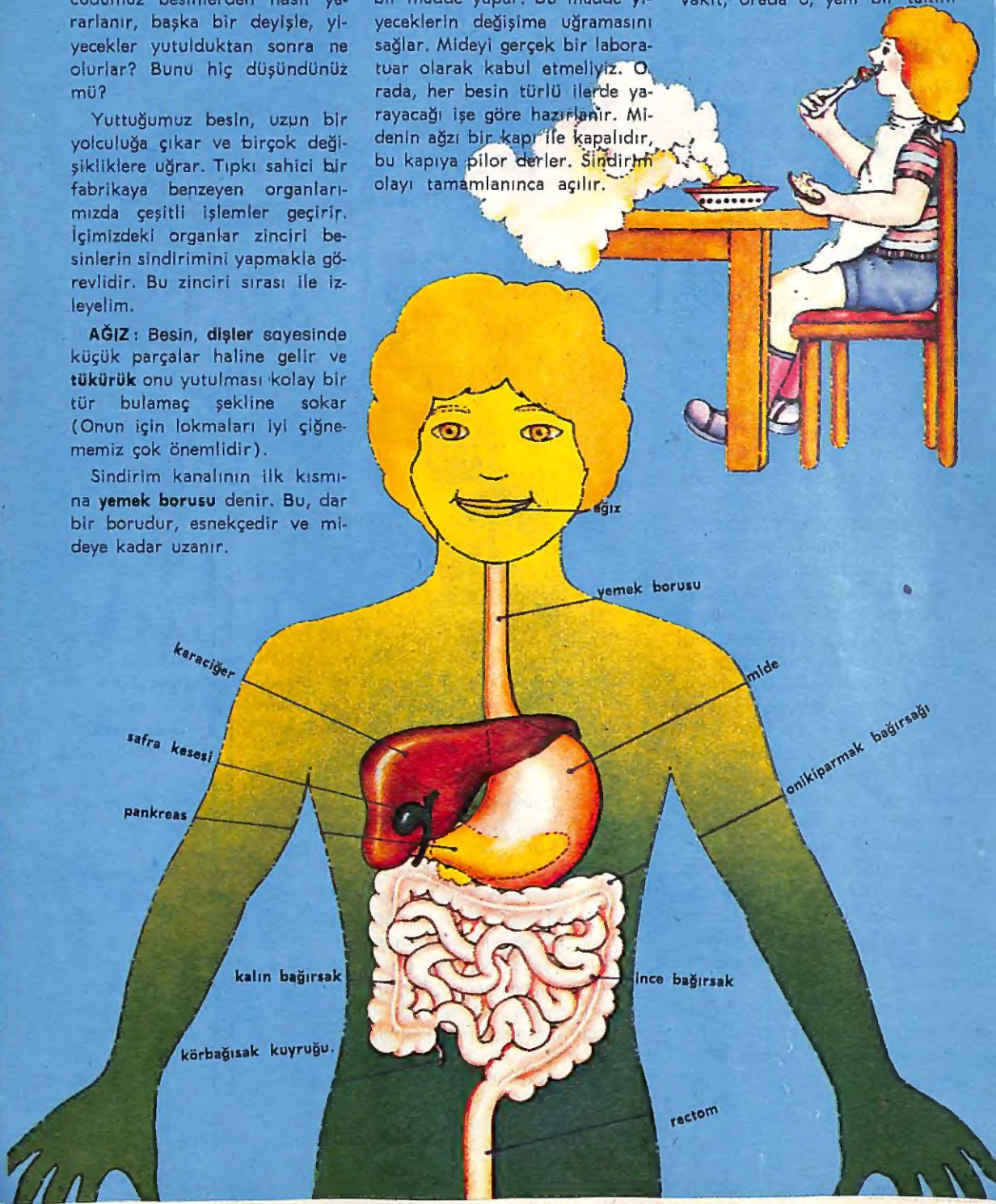

NASIL SİNDİRİYORUZ ?

maddeler daha alır. Bunlar **PANKREAS** ve **KARACİĞER** tarafından hazırlanmışlardır. Karaciğerin çıkardığı salgıya öd denmektedir. Besini pankreas ile karaciğer, kilüs adı verilen bir sıvı haline dönüştürürler. Bu sıvıyı soğuran kan, onu bütün vücuda dağıtacaktır. Ve «damıtılmış» besinler içeren kan sayesindedir ki, vücudun her kısmı, kendisini geliştirecek veya güçlü tutacak yeni kuvvetler kazanmış olur. İnce bağırsak, 6 ilâ 8 metre uzunluğunda bir borudur, kendi üzerine sarılmış bir haldedir.

Sonra, rektom'la sonuçlanan **KALIN BAĞIRSAK** gelir. Kilüs haline dönüşmemiş ve bunun sonucu olarak kana geçememiş bütün yiyeceklerin geldiği yer orasıdır. Bunlar sindirimin artıklarıdır. Bu artıklar birikirler ve bir mayalanma hasıl olur: Böylece dışkılar, yani yararlı olmadıkları için vücudun atacağı şeyler meydana gelir (bu yüzden tuvalete gideriz).

Görülüyor ki, sindirim, sağlıklı olmamızı sağlayan çok karmaşık, fakat o kadar da önemli bir sürü işlemler dizisidir. Mide görevini yapamadığı zaman sağlık bozulur. O zaman yiyecekler yemek borusundan ve ağızdan dışarı atılır. Buna hazımsızlık, yani sindirim güçlüğü derler. Kusma olayı budur. ■

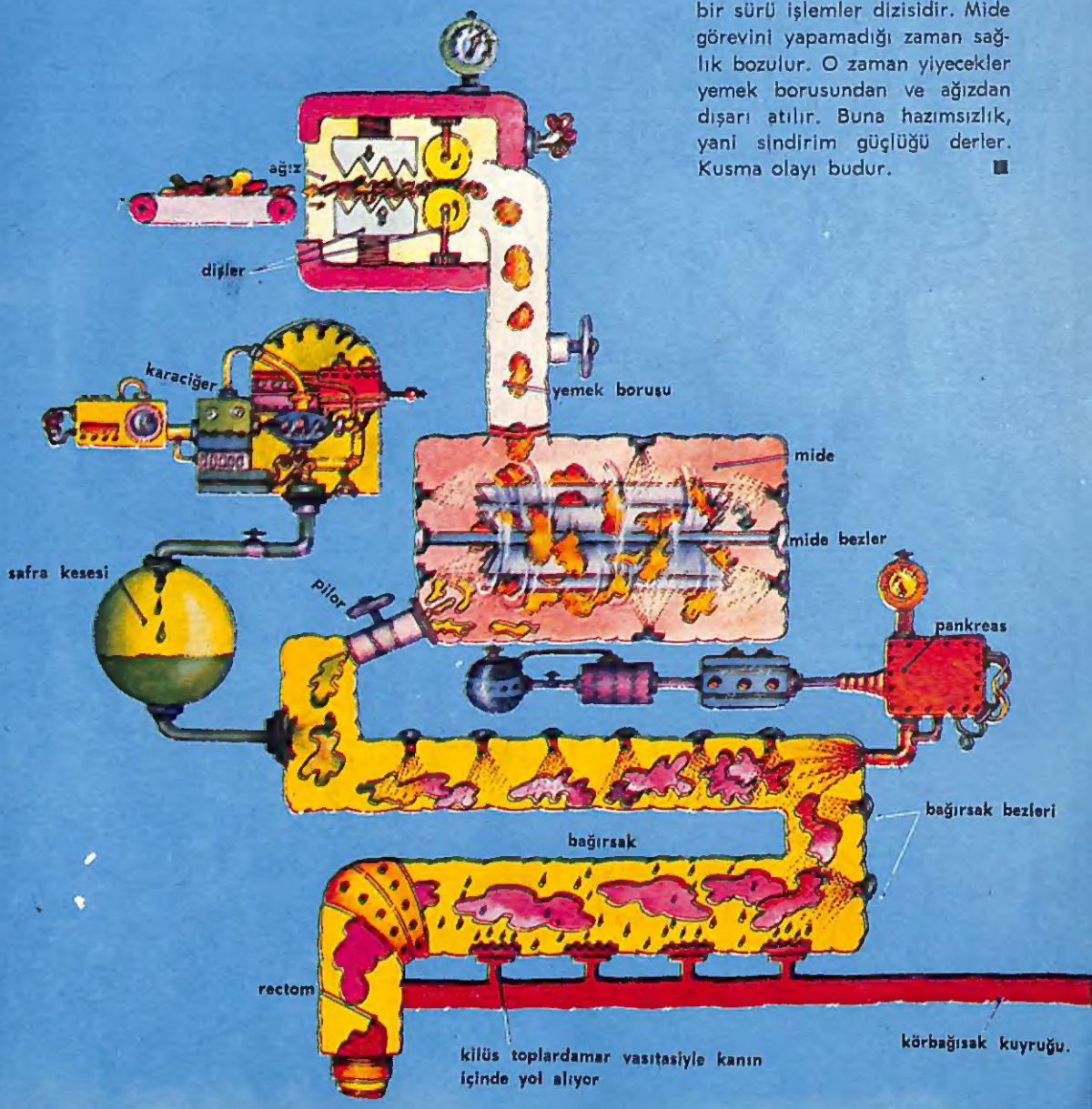

❷ Ömer ve Köpeği UZAYDA

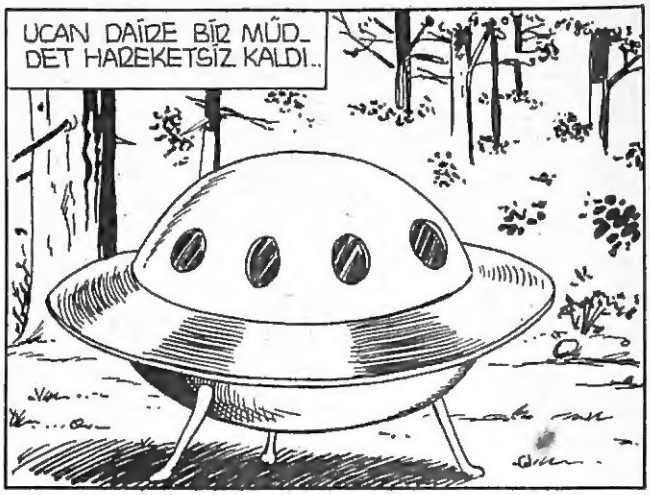

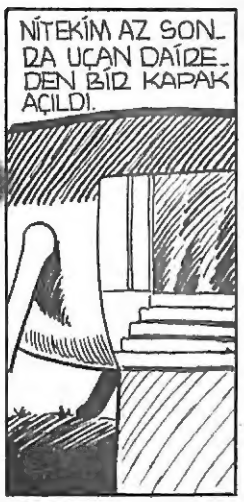

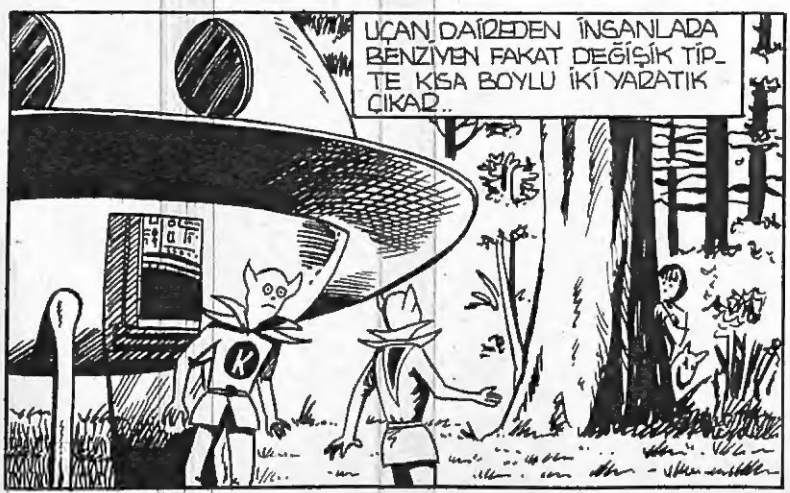

ÖZET: Ömer ve çok sevdiği köpeği Karabaş ormanda dolaşmaktadırlar. Çiçek toplarlar, koşarlar, eğlenirler. O sırada Karabaş bir gariplik hissedar ve huzursuzlanır. Ömer önce aldırmaz, ama sonra arkalarına garip bir cismin indiğini görerek irkilir. Bu bir uçandaireder.

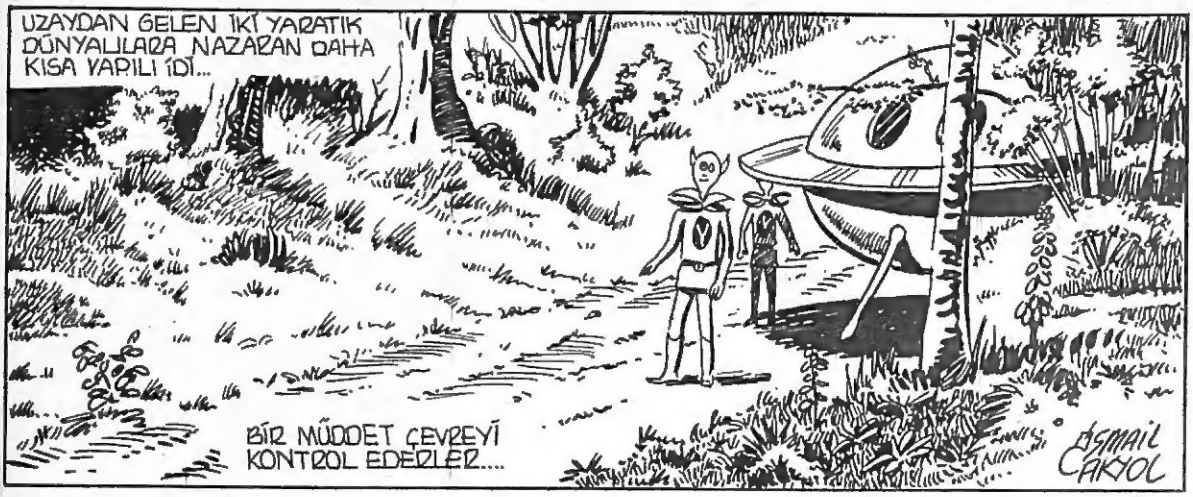

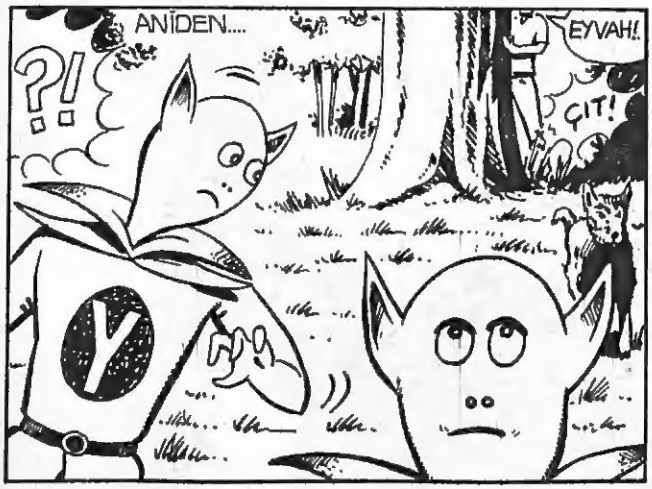

(Devamı Var)

VAHŞİ ÇOCUK

ZURDO YERDE BULDUĞU PARAYI İNCELERKEN BRUNO DA AYILDI...
BU PARALAR HAYDUTLARIN PARALARI...
İZLERİNİ TAKİP EDİP ONLARI BULURUZ
BU TARAFA GİTMİŞLER DEĞİL Mİ?
DİKKATLE İZLERİ SÜRDÜLER..
YAKLAŞTIK!
ESTİRADO ETRAFA DAĞILMIŞ PARALARIN ARASINDA CANSIZ YATIYORDU...
ANLAŞILAN BİRBİRLERİNİ ÖLDÜRDÜLER. KÖTÜLÜK HİÇ BİR ZAMAN CEZASIZ KALMAZ!

ÖZET: Bu inanılması güç bir hikâyedir. Sözü edilen Bruno adlı bir vahşi çocuktur. Bir yavru ayı uçurumdan yuvarlanarak ölür, annesi ardından ulur, inler biraz sonra da bir yolcu arabası aynı uçuruma yuvarlanır. Ana ayı uçurumun kenarına takılıp kalmış olan küçük bir çocuğu kurtararak oğlunun yerine koyar. Aradan yıllar geçtikten sonra bir gün iki adam birisiin yakalayıp bağlarlar ve konuşması için bırakırlar.

PARALARIN BİR KISMI RÜZGARLA UZAKLAŞMIŞ, BİR KISMI YIRTILMIŞTI...

Doğan Kardeş ❾
(Devamı Var)

SİHİRLİ AYAKKABI

BİLLY TOPA VURDU...
CRASHH!
VHOOOOSHH
AMAN TANRIM!
ÇABUK GİDELİM!
HEEY!
HERKES KAÇTI...
KOŞ. YAN SOKAĞA SAPIP BİR KAHVE YE GİRELİM. BİZİ BULAMAZ...
UNUTMA HAKLISIN DIR
VE...
UFF! UCUZ KURTULDUK...
DÖNÜP OTELİMİZE GİDELİM. GEÇ OLDU...
ON DAKİKA SONRA
BUNUN BİZİM OTEL OLDUĞUNA EMİN MİSİN?
SANIRIM. ADINI HATIRLAMIYORUM. 28 NUMARALI ODADAYDIK. BİR BAKALIM...
28 NUMARA... BİLEMİYORUM. BURASI MIYDI?
KAPI AÇIK. İÇERİ GİRİP BAKALIM. EŞYALARIMIZI GÖRÜNCE TANIRIZ...
FAKAT
HAYIR DEĞİL!
EVET, BİZİM ODA DEĞİL. YANLIŞ YERDEYİZ...
AYNI ANDA
SİZ KİMSİNİZ? NE YAPIYORSUNUZ
AYVAH!
KOŞ!
ARKALARINI DÖNDÜKLERİNDE
AHHH!
OH, HAYIR! BAŞIMIZ DERTTE...
BURADA NE OLUYOR?
DURMA KOŞ GEORGE. YOKSA YANDIK...
YAKALA-YIN! HIRSIZ!
BU DEFA NASIL KURTULACAKLAR BAKALIM?

BEYAZ FİLLER

SAVAŞ tarihi çeşitli buluşlarla dolu. Yeryüzündeki savaşların en büyüklerinden biri olan İkinci Dünya Savaşında da «Beyaz Filler» adı verilen ve makineli tüfek gibi çalışan bir çeşit top ortaya konmuştu ki, bir adı da «Panjandrum» du. 1943 de Alman ordularının işgali altında bulunan Avrupaya Müttefiklerin yapacağı saldırılarda kullanılacaktı. Fakat karşılaşacakları zorluklar da küçümsenmiyordu. Çünkü Almanların güçlü bir hava kuvveti vardı.

Almanların elindeki topraklara bir çıkarma yapılmak istense, onlar karadan karşı koydukları gibi havadan da bu saldırıları önlemeyi başarıyorlardı. Birçok da insan kayboluyordu.

Bu durumda Müttefikler düşündüler: Karadan öylesine bir silâh kullanılmalıydı ki hem insan kayıbına meydan vermesin, hem de açtığı yoldan kolaylıkla ileriye gidilebilsin.

İşte bu nedenle çok mermili döner toplar icadedildi. Bunlar ateşlenip salıverilecek ve yakıp yıktığı yerden rahatça geçilebilecekti.

Gelin görün ki evdeki hesaplar çarşıya uymadı. Bu döner toplar pratikte iyi sonuç vermedikten başka yanıp eriyerek kendi kendini yok etti. İlk tecrübeler yapıldığı sırada öğrenilen bu gerçekler müttefiklerin bir bakıma işine yaradı. Çünkü bu silâhtan vazgeçmenin bir zorunluluk olduğunu anladılar. Yerine daha güvendikleri silâhlar icadettiler. Ve sonunda zaferi kazandılar. Eğer bunlara güvenseydiler çıkarma gününde uğrayacakları başarısızlık yüzünden savaşı tüm kaybedebilirlerdi. ■

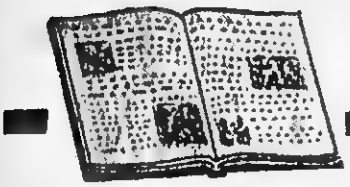

Türk Büyükleri: 11

ZİYA GÖKALP

«Padişahım çok yaşa!» yerine «Yaşasın millet!» diye bağırmıştı.

Yazan: MİDHAT SERTOĞLU

BÜYÜK Türk bilimi ve fikir adamı Ziya Gökalp, 1876 yılında Diyarbakır'da doğmuştur. Asıl adı Mehmet Ziya, babasının adı Mehmet Tevfik'dir. Babası, son derece aydın ve açık fikirli, bir kimseydi ve Ziya Gökalp bu bakımdan ilk yetişme çağlarında onun tesiri altında kalmıştı.

O öldüğü zaman kendisi on üç, on dört yaşlarında, Diyarbakır İdadi (lise) sinde öğrenci olarak bulunuyordu II. Abdülhamit devriydi ve okulda her sabah öğrencilere dersten evvel:

— Padişahım çok yaşa... Diye bağırtıyorlardı. Lâkin o, bir gün dayanamayarak:

— Vatan yaşasın, millet yaşasın!.. diye bağırdı. Mesele derhal duyuldu. Diyarbakır eşrafından olan amcasının nüfuzu sayesinde okuldan kovulmadıysa da ahlâk notu üç numara birden kırıldı. Çünkü o devirde «Padişahın çok yaşa» yerine «Vatan yaşasın, millet yaşasın» demek suç sayılıyordu.

⁂

Aradan bir yıl geçti. Hürriyet mücadelesi alıp yürümüş bulunuyordu. Ziya Gökalp buna katılmak için İstanbul'a gelmek istediyse de amcası engel oldu. O da yasa kapalıp tabanca ile intihara teşebbüs etti, fakat kurtarıldı. Bir süre sonra emeline erişerek İstanbul'a geldi ve parasız yatılı olduğu için Veteriner Fakültesine girdi. Bu arada Fransızca öğrendi. Son sınıfta iken Hürriyetçi fikirlerinden dolayı fakülteden çıkarıldı, dokuz ay hapsedildikten sonra memleketine sürüldü. 1899 - 1908 yılları arasını okumak ve yeni yetişen gençlere olumlu telkinlerde bulunmakla geçirdi. 1908 Meşrutiyet devrimi olunca, daha evvelce girmiş olduğu İttihad ve Terekkî partisinin Diyarbakır şubesini kurdu ve «Dicle» adlı bir gazete çıkarmaya başladı. 1909 yılında partinin daveti üzerine Selânik'e gidip genel kurul üyesi olarak çalışmalarına devam etti. Aynı zamanda «Garp kalemle» dergisinde sosyal konulara dair yazdığı yazılarla tanınmaya başladı. Parti Genel Meclisi İstanbul'a nakledilince o da geldi ve «Türk Ocağı»nın faaliyetlerine kapılarak Türklük ve Türk milliyetçiliği ülküsünü gençler arasında hızla yaydı. Sonra, bu gaye ile «Yeni Mecmua» yı kurdu. Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşını kaybedip mütarekesi imzalandıktan bir süre sonra yüzelli Türk aydını ile birlikte tevkif edilip Malta adasına sürüldü. Bu sürgün ve esaret süresi sona erince, İnebolu yolu ile Anadolu'ya gelerek Aziz Atatürk'ün başlattığı millî Mücadeleye katıldı.

⁂

Atatürk, onu çok takdir eder ve kendi fikir yapısında Ziya Gökalp'ın etkisi bulunduğunu iftiharla söylerdi.

Büyük Zaferden sonra 1923 yılında Millî Eğitim Bakanlığı Telif ve Tercüme dairesi başkanı olan Ziya Gökalp, daha sonra, Diyarbakır Milletvekili seçildi. Ancak bir süre geçince, gençliğindeki intihar teşebbüsü neticesi olarak rahatsızlandı ve tedavisinde gösterilen bütün ihtimamlara rağmen 25 Ekim 1924 tarihinde İstanbul'da Fransız hastanesinde vefat ederek Sultan Mahmut türbesi mezarlığında toprağa verildi.

⁂

Bütün hayatını Türk Milliyetçiliğini bilimsel yoldan incelemek, bu ülkeyi yaşatmak ve yapmak yolunda hocamız olan Ziya Gökalp çok okumak, okudukları üzerinde düşünmek ve daima yeni fikirler türetmek bakımından örneği pek az olan bir Türk bilgilini, aynı zamanda dürüstlük, fazilet, cesaret, yüksek ahlâk ve feragat gibi meziyetleri kendisinde toplamış unutulmaz bir Türk büyüğüdür. ■

Doğan Kardeş

ECZACIBAS

VOLEYBOL
TAKIMLARI
POSTER
DİZİSİ

AYAKTAKİLER (SOLDAN SAĞA): KOSTA SOPOV, UĞUR, ZEKİ,
OTURANLAR (SOLDAN SAĞA): OKTAY, NEJAT, FARUK, SAK

I - 1978

AVRUPA'NIN İLK DÖRT TAKIMINDAN BİRİ

RKALI,MUSTAFA,SERDAR,GÖKHAN
FATİH

Fotoğraf : Ömer ARKIN

Doğan Kardeş

VOLEYBOL TAKIMLARI POSTER DİZİSİ

ECZACIBAŞI - 1978

AVRUPA'NIN İLK DÖRT TAKIMINDAN BİRİ

AYAKTAKİLER (SOLDAN SAĞA): KOSTA ŞOPOV, UĞUR, ZEKİ, [illegible] KALI, MUSTAFA, SERDAR, GÖKHAN

OTURANLAR (SOLDAN SAĞA): OKTAY, NEJAT, FARUK, ŞAK[illegible] ATİH

Fotoğraf : Ömer ARKIN

PUL TOPLAYALIM

ENERJİ PULLARI

Sayın Murat Kovancı
İstanbul

Sorunuz oldukça güncel... Gerek PTT idaresinin, gerekse yabancı ülkelerin posta idarelerinin enerji konusunda pullar çıkartıp çıkartmadığı... Enerji sorunu yıllardır tüm dünyayı ilgilendiren bir biçimde gelişiyor... Bazı ülkelerin posta idareleri bu konuyu içeren pulları tedavüle koydular... Örneğin, İngiltere posta idaresi ocak ayında 9, 10, 11, 13 peny değerindeki dört puldan oluşan «Enerji» serisinde, kömür, petrol, elektrik ve nükleer enerji konularını içeriyor... Bu arada, Fransa posta idaresi de, bu yıl içinde Enerji konusunda bir seri çıkartacağını açıkladı. Amerika'da 1959 yılında Petrol'ün 100. yılı nedeniyle tek puldan oluşan bir seri çıkartmış.

PTT idaresi de enerji konusuna uzak kalmadı. 1960 yılında çıkartılan Resimli Posta serisinde kömür, petrol ve elektrik gibi enerji bölümlerine serinin bazı pullarında yer verildi. Ayrıca, 1977 yılında İstanbul'da toplanan X. Dünya Enerji Konferansı nedeniyle 100+25 ve 66+50 kuruş değerinde iki puldan oluşan bir seriyi tedavüle koydu.

Ayrıca, İran, Kuveyt, Suudi Arabistan, Venezuella ve Libya'nın bir enerji hammaddesi olarak bilinen petrol konusunda çeşitli pullar çıkardılar. ■ **Erden GÜLEY**

Merhaba Çocuklar

● **İZMİR'den Güven Kılıç:** Dergimizin yayınlarından memnun olmanız bizi de sevindiriyor. Sevdiğiniz sinema sanatçılarının ve yıldızların resimlerini zaman zaman sayfalarımıza alıyoruz. Üstün başarı kazanan sporcuların da posterlerini verebiliriz...

● **İSTANBUL'dan İpek Dedepmez ve Yeşim Önder:** Sizin dilediğiniz her hafta değilse de bazı haftalar yerine getirilebilir. Fikriniz güzel ama okuyucularımız çeşitli yaşlardadır. Bir kısmı Ortaokula gidiyor. Onun için daha çok, küçük kardeşlerinizin faydalanacağı bebek modellerini arada bir vermeye çalışacağız.

● **BURSA'dan Deniz Şahin :** Gönderdiğiniz yazıyı yarışma için değil de, yazdığınız masallardan biri olarak gönderdiğinizi bildirmişsiniz. Bu bakımdan yarışmaya girmesi söz konusu değil. Yazı gönderme süresi bitmiş olduğu için o amaçla yeni bir şey yazıp göndermenize de gerek yoktur. Ama biz bu küçük masalınızı yarışma dışı olarak ayrıca yayınlamayı düşünüyoruz. Dergimizi izliyorsanız görürsünüz. Başka bir zaman yeni bir yarışma açarak ona katılmanızı tavsiye ederiz.

● **SEYHANLI'dan Hüseyin Atılgan:** Göndermiş olduğunuz Kıbrıs kartpostalını aldık; dergimizin arşivine koyduk. Fırsat düşerse renkli sayfalarımızın birinde basıp ülkenizin güzelliklerini bütün okuyucularımıza tanıtırız.

■ **D. K.**

KULÜP ÜYELERİNİ TANITIYORUZ

Siz de üye olun sizin de böyle bir kartınız olsun.

(Üye olma koşulları ve kupon 31. sayfada)

YARIŞMAMIZIN FİNALİSTLERİNİ TANITIYORUZ

RESİM FİNALİSLERİ

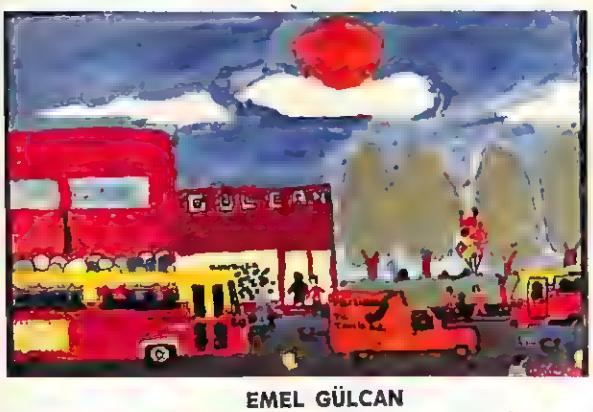

EMEL GÜLCAN

— İstanzul

UĞUR VARDAR

— Bursa

ŞÜKRAN AKAR

— Almanya

ÇİĞDEM GÜNEY

— İstanbul

FERHAN ARPACIK

— İstanbul

KARİKATÜR, ŞİİR VE YAZI FİNALİSTLERİ

ÖĞRETMENİM

Benim canımdan da tatlı
öğretmenim.
Seni çok severim,
Diğer arkadaşlarım da seni sever
Sen bize bilgi verirsin,
Eğitir, yararlı olan her şeyi
öğretirsin.
Sensiz geçmez hiç bir günüm.
Senin yanında mutlu olurum
Seninle güler yüzüm,
Senden uzak olsam da,
Seni her zaman hatırlarım.

⁂

Sen yanımdaymışsın gibi
hissederim.
Ben sana senden de yakınım
Daha küçükken sana geldim,
Seni bir büyüğüm olarak
tanıdım,
Sen de hepimizi sevdin,
Geleceğe hazırlamak için, açtın
bize kucağını,
Bildiğin her şeyi öğrettin bize.

⁂

Senin emeklerinin karşılığını
vereceğiz,
Ülkemize yararlı insanlar
olacağız,
Geri kalmışlığı, cehaleti
yeneceğiz.
Senin bize armağan ettiğin
bilgilerle,
Karanlıkları aydınlatacağız,
Senin sayende canım
öğretmenim,
Seni hiç bir zaman
unutmayacağım,
Canım öğretmenim...

— AYHAN HAMLI
(Samsun)

ÖĞRETMENİM

Daha harfleri bilmiyordum
Birinci sınıftayken,
Seni öğrettin bana canım
öğretmenim.
Seni ben çok severim
İkinci annemsin sen benim
Canım öğretmenim.

⁂

Sen çalıştırdın beni
Matematiğe, resme
Ben seni çok severim
Sensin benim meleğim,
Canım öğretmenim...

— SABAHATTİN ŞENTÜRK
(İstanbul)

CANIM ÖĞRETMENİM

Öğretmenim benim,
Canım öğretmenim.
Sensin beni cehaletten kurtaran,
Sensin beni toplumun potasında
yetiştiren.
Benim canım öğretmenim,

⁂

Sana ne versem,
Ne yapsam...
Ne söylesem...
Yine az gelir.
İlk kelimeyi senden öğrendim
Benim canım öğretmenim.

— HAKAN BALTAOĞLU
(İstanbul)

KAZIN AYAĞI

NASRETTİN Hoca bir gün kaz pişirip Timurlenk'e götürür. Yolda giderken dayanamayıp bir bacağını yer. Hediyesini sunduğu zaman Timurlenk sorar:

— «Hani bunun bir ayağı?»

Hoca istifini bozmadan cevap verir:

— «Bizim Akşehir'in kazları hep böyle tek ayaklıdır. İnanmazsanız şu çeşme başındaki kazlara bakın.»

Rastlantı değil mi, o sırada çeşme başındaki kazlar güneşlenmek için başlarını göğüslerine dayayıp tek ayakla duruyorlarmış.

Timurlenk adamlarına işaret etmiş:

— «Şunlara birer çomak vurun bakayım!» demiş.

Kazlar çomağı yiyince hemen iki ayakları üstünde koşmaya başlamışlar. Timurlenk:

— «Hani kazlar tek ayaklıydı? Gördün mü nasıl iki ayaklı oldular?..»

Hoca cevabı yetiştirmiş:

— «O çomağı sen yeseydin dört ayaklı olurdun...»

— ERDAL MERCANLI (Konya)

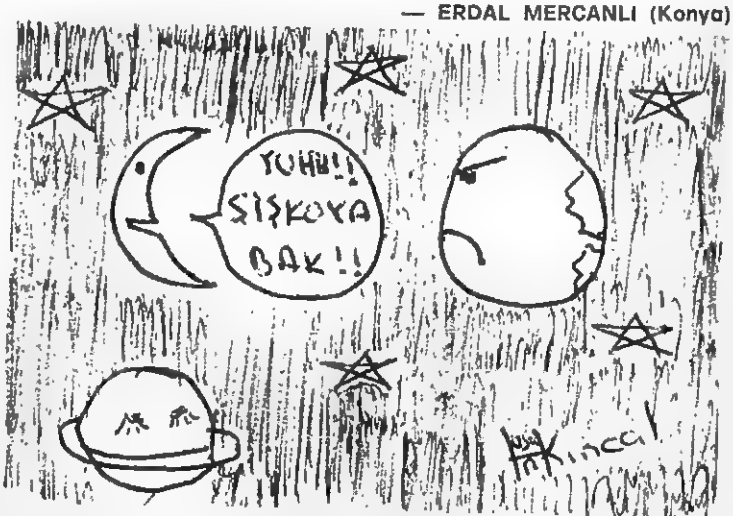

HASAN KINCAL — İstanbul

RESİMLİ KÜÇÜK HİKAYE

(Mantar Cüceleri Dizisinden)

ÖZET: Sevimli kahramanımız Sipru bürosuna gelir. Fanto çok sinirlenmiştir. Çünkü Gaston büroyu birbirine katmış, daktiloları reçellemiş, kâğıtları dağıtmıştır. Sipru ikisini barıştırmaya, aralarını bulmaya çalışır, o sırada içerde bir gürültü olur. Fanto'nun başına yeni bir şey gelmiştir.

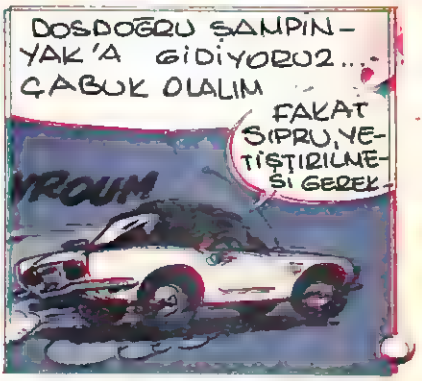

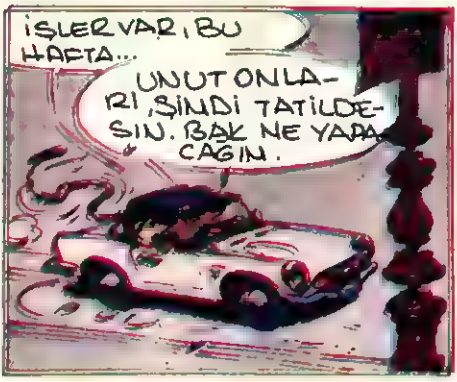

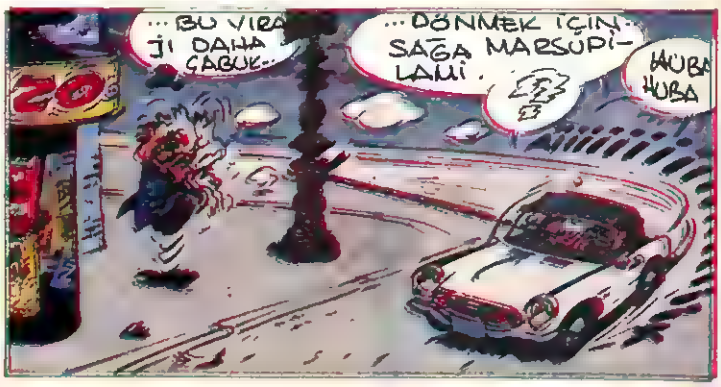

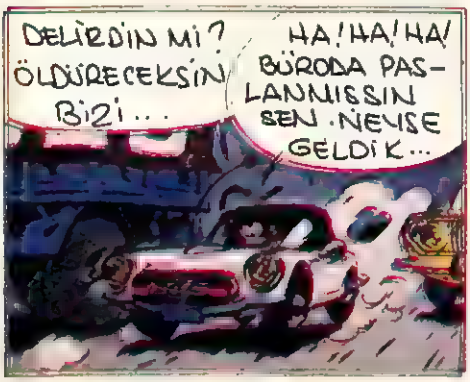

(Devamı Var)

Ağzında büyük bir dikkatle taşıdığı kuş yumurtasını yavrularına götüren bir Çam Sansarı.

Yavrular çok küçükken ana sütüyle beslenirler. Yavrular uyurken anneleri yanlarında durup onları korur.

Terkedilmiş bir kartal yuvası biraz yosun ve kuru yapraklar takviye edilerek sansar yavruları için güzel bir yuva haline getirilmiş.

VAHŞİ AMA SEVİMLİ

Parlak tüyleri, zarif hareketleriyle, beyaz gerdanlı sansarlar ormanların en ilginç vahşi hayvanlarından biridir.

SANSARLAR için mesken sorunu yoktur. Terkedilmiş kartal yuvaları onlar için en idealdir. Ama bazen saksağan veya sincap yuvalarına da yerleşirler. Hazır yuva bulamazlarsa boş bir ağaç kovuğuna da sokulabilirler.

Hangi tür yuvayı seçerlerse seçsinler, dişi sansarlar önce etrafı bir güzel temizler, sonra kendine göre yeniden düzenlerler.

Beyaz gerdanlı sansarlar veya bir diğer adıyla «çam sansarları» özellikle çam ağacında yaşamayı severler.

En büyük düşmanları insanlar olduğu için beğendiği yerde değil, yaşama şansı en fazla olan çıplak kayalarda, tepelerde yerleşmeye mecburdurlar.

Çiftliklere yakın yerlerde sağ kala bilmeyi başaranlar kümeslere ani baskınlar düzenlerler. Düzinelerle kümes hayvanını boğazlıyan çam sansarları ile çiftlik sahipleri arasında amansız savaş sürüp gider.

⁂

Yuvalarını ağaç tepelerine kuran çam sansarları beslenme sorunlarını da burada hallederler. Eğer kuş yuvalarında yumurta, yavru kuş gibi yiyecek bir şeyler bulamazlarsa yere inip fare, tavşan avlarlar.

Sansarlar vahşi hayvan olmalarına rağmen sadece etle beslenmezler. Ara

Daldan dala atlarken yaptığı zarif hareketlerle sincapları gölgede bırakan çam sansarı.

sıra böğürtlen, çilek ve fındık gibi bitkilerle karınlarını doyururlar.

⁂

Beyaz gerdanlı sansarlar aşağı yukarı bir metre boyundadır. Hanımları kıskandıracak kadar güzel tüyleri vardır. Koyu kahverengi postlarının boyun ve çene kısımları krem, sarı veya turuncu renklerle süslüdür. Arka kısmı ve ayakları daha koyu kahverengidir. 30 cm uzunluğundaki kuyruğu gür tüylerle kaplıdır.

Ufacık burnu ve parlak siyah gözleriyle sevimli bir hayvandır. Keskin dişleri de olmasa bu şirin hayvanı evde beslemeyi düşünebiliriz. Ayrıca çok çabuk evcilleşebilirler.

⁂

Fakat ne yazık ki öldürme huyundan bir türlü vazgeçmez. Akrabaları olan gelincik ve kokarca gibi, sadece karın doyurmak için değil, lâf olsun diye düzünelerce civciv veya tavuğu boğazladığı olur.

Kümes hayvanlarına olan zaafları ile insanları kendine düşman ettiğinden bazı memleketlerde nesli tükenmek üzeredir.

Hindistan'da sansarın iri cinslerinden biri evcilleştirilmiştir. Evlerde kedilerin yerine fare avcılığı yapar.

Sansarın Sibirya'da yaşayan bir türü de kürkü için avlanır.

İngilterede ise beyaz gerdanlı sansar avları popüler bir spordur. Ancak şimdi nesli tükenmekte olduğundan pek yapılmıyor. ■

HAFTAYA POSTERİMİZ: TV'NİN SEVİLEN DİZİSİNDEN BOZLY VE CHARLİE'NİN MELEKLERİ BİR ARADA

küçükler için SPOR

MİNİ BASKET OYUNU

SEVGİLİ çocuklar,

Zevkle yapabileceğiniz ve her yönden yararlı olacak sporları sizlere tanıtmaya basketbol, daha doğrusu çocukların basketbolu olan «Mini - Basket» ile başlıyorum.

Mini - Basket, okul çağındaki kız ve erkek çocuklar için basketbol oyunudur. Onlki veya daha küçük yaştaki çocuklar oynayabilirler.

Mini - Basket de basketbol gibi beşer kişilik takımlarla oynanır. Alan, pota ve sepetleriyle normal basketboldan tek farkı, ölçülerinin küçültülmüş olmasıdır. Mini - Basket'te oyun alanı 26 metre uzunluk, 14 metre genişliktedir. Alan, bu orantılar içinde daha küçük de olabilir. Bu alan, çizilen çizgilerle sınırlandırılır. Bu çizgiler ve adları ile ölçüleri krokide gösterilmiştir.

Mini - Basket'te de çarpma levhası ve çember ile sepet mevcuttur. Bu çarpma levhalarının yüksekliği 90 santim, genişliği ise 1.20 metredir. Levhaların alt kenarının yerden yüksekliği ise 2.35 metredir. Bu potanın tam ortasında 45 santim çapında bir demir çember ile altında 40 santim uzunluğunda bir ağ torba bulunur. Bu torbanın altı açıktır.

Mini - Basket, çevresi 60 - 70 santim arası, ağırlığı ise 450-500 gram olan toplarla oynanır. Bu ölçülere yakın her top, Mini - Baskete başlamanız ve oynamanız için geçerlidir tabiî.

Her takım 10 oyuncudan kurulur. Bu on oyuncudan beşi sahada oyunda iken diğer beşi de saha kenarında yedek bekler...

Haftaya bu konuşmamıza devam edeceğiz.

— CEM ATABEYOĞLU

İLGİ-BİLGİ HABER

YARISI DUVAR KÂĞIDI YARISI PUL

Paris'te bir bayan, çocuklarının odasını, süslensin diye, duvar kâğıdıyla kaplamak istemiş, fakat parası yetmediği için odanın büyük bir kısmı açıkta kalmıştır. Bunun üzerine çocukluğundan beri biriktirdiği posta pulları aklına gelmiş, onları yapıştırıp duvardaki açık yeri kapatmıştır. Yarı yarıya pul ve duvar kâğıdından oluşan bu orijinal kaplama, çocukların daha çok hoşuna gitmiştir.

BİYONIK ÇAĞIN ÇOCUKLARI

TANRI korusun, birinizin parmağı bir kazaya uğrayacak olsa, yerine yenisinin gelebileceğini bugünün hekimleri söylüyor. İngiltere'de çeşitli çocuk hastanelerinde yapılan araştırmalar vücudun kendini bu biçimde yenileyebileceğini gösteriyor. 10 ya da 11 yaş altındaki çocukların elinin parmağın yeniden çıktığı görülmüştür. Bradford Üniversitesi Profesörlerinden Tom Stonier adında bir hekim, vücut organlarınnı yeniden meydana gelmesi üzerinde durulursa ilerde çok büyük faydalar elde edileceğini söylüyor.

Sheffield şehri çocuk hastanesinde parmağı kazaya uğramış olan bir küçük, ameliyat edildikten sonra evine gönderilmişti. Bir süre sonra aynı çocukla yeniden karşılaşıldığı zaman kesilen parmağının yerine yenisinin üretiğini görmüş olan Dr. Cybthia İllingwoerth: «Parmağın tırnağı ile çıkmıştı. Özellikle 10 veya 11 yaş arasındaki çocukların bu şansı var.» diyor.

İngiltere'nin başka çocuk hastanelerinde de bu araştırmalar yapılıyor. Tabiî pek çok para harcanıyor. Bilim adamları zamanla daha iyi sonuçlar alınacağını umuyorlar. Aynı konuda hayvanlar üstünde de denemeler yapılmaktadır. Bu arada, ayrıca yardımcı ilâçlar ve V vitamini verilerek bir kurbağanın kopmuş olan bacağının yeniden üremesi sağlanmıştır. ■

«Büyüklerle daha kolay anlaşabiliyorum» diyor.

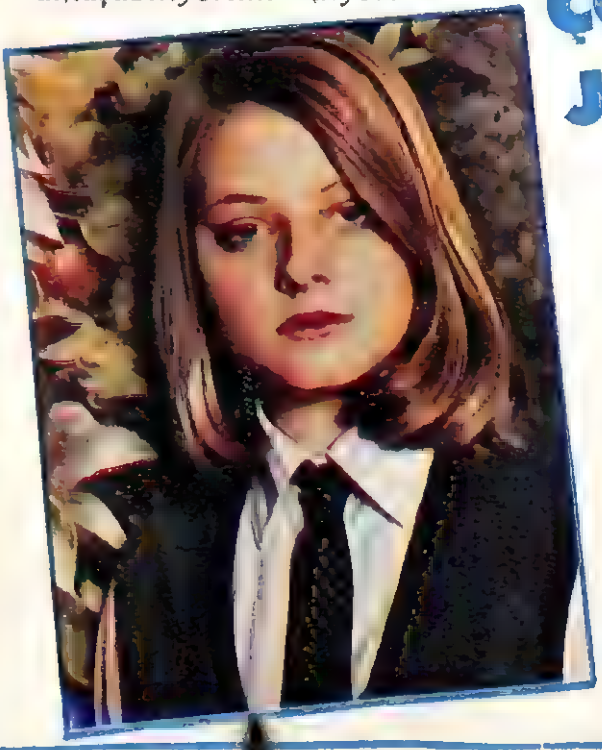

ÇOCUK ARTİST JODIE FOSTER

BİZDEKİ çocuk artistler gibi Avrupadakiler de büyüyor; birer «Ağabey» ya da «Abla» oluyorlar. İşte Jodie Foster bunlardan biri... Üç yaşındayken reklâm filmlerinde ekrana çıkmıştı. Aradan geçen on iki yıl içinde «Taksi Şoförü» gibi dünyaca tanınan filmler de yaparak bugüne geldi; yeni bir film yapmaya hazırlanıyor.

Jodie Foster şimdi on beş yaşında... Çocukluktan henüz çıkmamış olmakla beraber büyükleri de ilgilendiren filmler çeviriyor. Doğuşta Amerikalı olan Jodie, Los Angeles'te bir Fransız lisesinde okumuş. Bugün Paris'te.

— «Benim dünyam bir çocuk dünyasıdır,» diyor Jodie. «Bununla beraber benim için büyükler arasında yaşamak, çocuklarla düşüp kalkmaktan daha kolay ve rahat. Çünkü çocuklarla bazan kavga ediyoruz. Büyüklerle olanaksız bu.»

GÜL EĞLEN KAYAK YAPMAYI ÖĞREN!

Üç altın madalyalı şampiyon kayakçı bir yandan çocuklara kaymayı öğretirken diğer yandan onlar için kitap yazıyor. Jean-Claude Killy dört yaşında bir çocuk babası olduğundan kayağın küçük yaşlarda öğrenilmesinin ne derece zor olduğunu biliyor, bu nedenle de bütün gücüyle çocuklara kolay kayak öğretmenin yöntemini geliştirmeye çalışıyor. Bir yandan da onları eğlendiriyor.

Jean Claude bu işe 1968 yılında başlamış. Bir çok öğrencisi olan Jean-Claude şimdi de bütün dünya çocuklarına hitap edebilmek için bir kitap yazıyor. Bununla kayak öğrenmenin kolay bir yöntemini öğrencilerine gösterdiği gibi aynen açıklayacak. ■

BİR LİSAN BİR İNSAN

Bütün dünya yüzünde yabancı dil öğreten ünlü okullardan biri Berlitz dil okuludur. Bu okulda geçen yıl en çok hangi yabancı dil öğretilmiş biliyor musunuz: İNGİLİZCE. (Oranı % 56) Bundan sonra Fransızca geliyor. Sonra Almanca... Fakat Almanca'nın ikinci sırada bulunan Fransızcayı, yakında geçeceği sanılıyor.

Siz de şimdiden bir yabancı dil öğrenmeye heveslenin olmaz mı? Bir lisan bir insan demektir.

akılda kalacak atasözlerimiz

- **Aklı olan, olur olmaz işe karışmaz.**
- **Akıllı söylemeden düşünür; akılsız düşünmeden söyler.**
- **Buğdayın yanında acı ot da sulanır.**
- **Çivisiz tahtayı yel alır.**
- **Dil, kılıçtan çabuk öldürür.**
- **Fukara kalbine her kim dokuna, dokuna sinesi Allah okuna!**
- **Getirince el getirir, yol getirir, sel getirir; götürünce el götürür, yol götürür, sel götürür.**
- **Bir yükü götüreceğin kadar yüklen.**

■

Siz öğrencileri de zaman zaman okula gitmekten alıkoyan nezle, grip gibi hastalıklara kaloriferlerin de neden olabildiğini biliyor musunuz?

Kimi evlerde, dairelerde, okullarda bulunan kaloriferler temiz ve yararlı ama, havanın nemini kuruttuğu için de oldukça zararlı... Hele bu aylarda yaygın bir biçimde olan soğuk algınlığı, nezle, grip, bronşit gibi hastalıklarla kapalı yerlerdeki havanın kuruluğu arasında bir bağlantı kuruluyor. İngiltere'de üç yıldanberi yapılan araştırmalar bu sonuçu ortaya koydu. Ve karşısına bir önleme çıkılması gerekti.

Eğer kalorifer yanan kapalı yerlerdeki hava nemlendirilirse hastalıkların yüzde otuz azaltılabileceği ileri sürülüyor.

BİLMECE

OKUYUCU BULMACASI

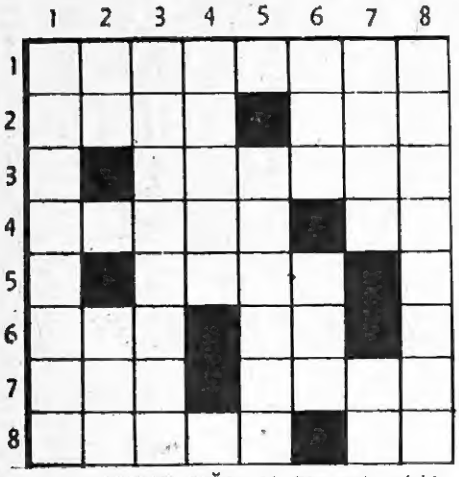

SOLDAN SAĞA: 1) Bir şeyin olabileceğine inandıran, görünüş, ihtimal. 2) İtalya'nın başkenti - Çocuk sahibi kadın. 3) (Tersi) içinde çok miktarda kıymetli eşya saklanılan yer. 4) Bir toplum içinde insanların uymak zorunda bulundukları davranış kurallarının tümü - Kuruşun kısa yazılışı. 5) (Tersi) Kesin. 6) Kaymak fiilinin emri - Bir nota. 7) Muğla'nın bir ilçesi - Bir meyve. 8) (Tersi) Dinlenme, çalışmaya ara verme - Mağara.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) İlkokuldan sonraki, okul. 2) (Tersi) Olmak fiilinin emri - Bir erkek adı. 3) Operatör tarafından hastaları iyileştirmek için kesme, yarma, dikme yoluyla yapılan tedavi. 4) Güzellik karşısında duyulan heyecan ve hayranlığı uyandırmak insanın kullandığı yaratıcılık. 5) Bir yerde yerleşip, oturma. 6) Karadeniz halkına verilen isim - Bir çeşit toprak. 7) (Tersi) Kanaat - Bir nota. 8) Büyük işler başaran kişi.

1.2 ve 3 ten hangisi A tabancasının dağıtılmış şeklidir?

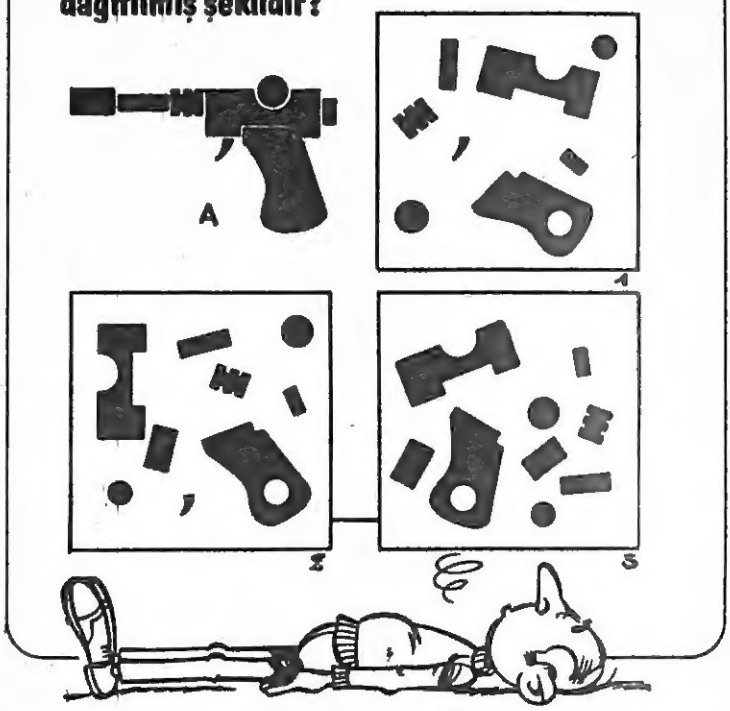

(CEVAPLAR)

Soldan Sağa: 1 — Olasılık. 2 — Roma — Ana. 3 — Hazine. 4 — Ahlâk — Kr. 7 — Ula. - Elma. 8 — Tatil - In.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Ortaokul. 2 — Ol - Alt. 3 — Ameliyat. 4 — Sanat. 5 — Ikamet. 6 — Laz - Kil. 7 — Kanı - Mi. 8 — Kahramah.

Gönderen: GÜVEN KILCI

Hangi yoldan gidersem çıkışa ulaşabileceğim

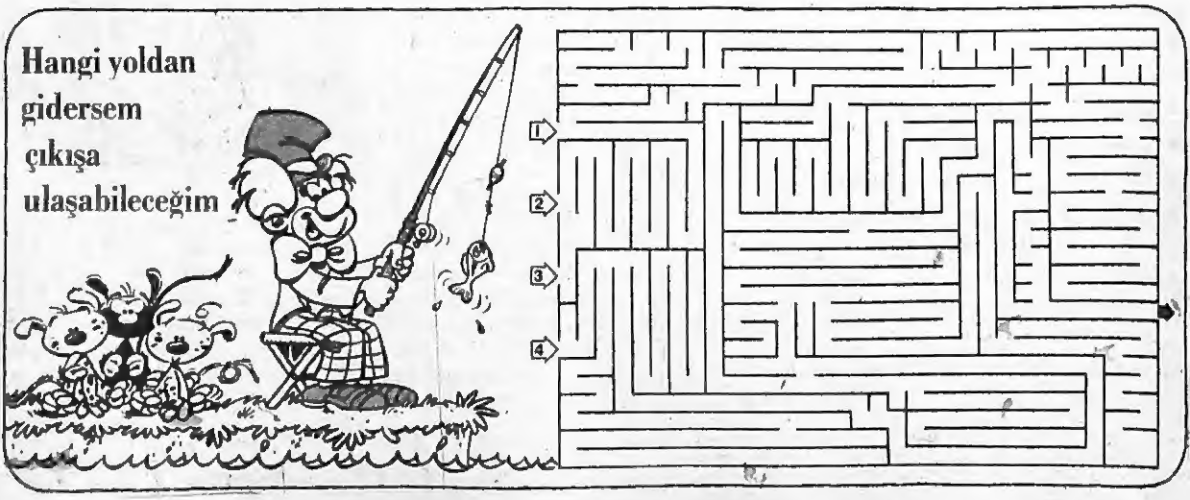

OYUN EĞLENCE

YEDİ YANLIŞ OYUNU

1) Mantar ciicesinin parmağı yok. 2) Mantar ciicesinin dili, 3) Mantar ciicesinin gözleri yukarıya bakıyor, 4) Sağdaki çiçeğin ortası, 5) Üstteki çiçeğin bir yaprağı eksik, 6) Altta sağda bir yaprak farkı, 7) Mantar ciicesinin

FOTO BULMACA

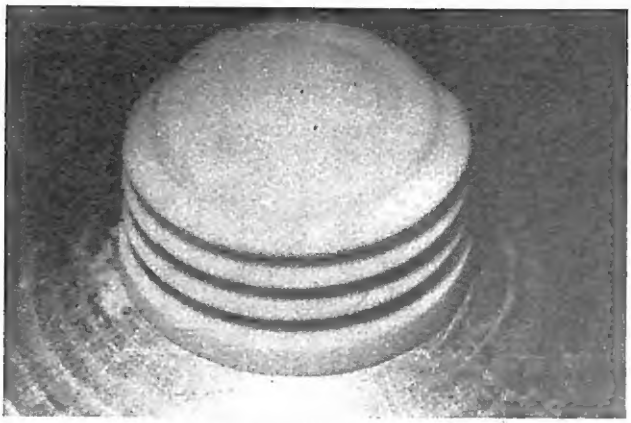

BU NEDİR?

Doğru cevap: Diş macunu ağzı.

PEK YAKINDA
SEVİMLİ KAHRAMAN
HEİDİ'Yİ
DOĞAN KARDEŞ'TE
BULACAKSINIZ

Doğan Kardeş
HAFTALIK ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri çıkar.

6 MART 1978
Sayı : 11 Sıra No. 1155
Yıl : 34 Cilt : 1

Sahibi :
Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş. adına

KEMAL ERHAN

Yazı İşleri Müdürü :

ŞEVKET RADO

Yazı İşleri ve İdare :
Divanyolu, Türbedar Sokak 22 İSTANBUL ★ Doğan Kardeş P. K. 1146 - İSTANBUL ★ Telefon : 27 95 10 (Santral)

ABONE ŞARTLARI
Yurt içi adi posta, yıllık 160 TL. ★ Altı aylık: 80 TL. ★ Yurt dışı uçak postası ile yıllık: 250 TL. ★ Altı aylık: 130 TL.
Adres değişikliği için 100 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir.
(Abone için Divanyolu, Türbedar Sokak No. 22, İSTANBUL)

DİZİLDİĞİ ve BASILDIĞI YER :
Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş.
Gönderilen yazı ve resimler iade edilmez.

İLANLARINIZ İÇİN İLAN SERVİSİMİZE MÜRACAAT ETMENİZİ RİCA EDERİZ. Tel. : 27 95 10

KAPAKTAKİ RESİM :
Dünyanın en büyük pabucu

Yandaki kupondan altı adet biriktirip iki fotoğraf, isim, okul ve ev adresiyle bize yollayan, Doğan Kardeş Okuyucu Kulübü'ne üye oluyor.

DOĞAN KARDEŞ Okuyucu Kulübü
Kuponu No : 3

ÇOCUĞUNU OKUTAN HER AİLEYE GEREKLİ

1 - En son bilgilerle genişletilmiş yepyeni ansiklopedi

YENİ
HAYAT ANSİKLOPEDİSİ
(6 CİLT)

Tarihten coğrafyaya, bilimden edebiyata, sanattan hekimliğe her konuda bilgiler... Ünlü kişiler, olaylar en yetkili kalemlerden açık bir anlatımla bu altı ciltlik ansiklopedide ... Renkli fotoğraflar, haritalar, grafikler...

2 - Dilimizi bütün incelikleriyle öğrenmeye yarayacak 1280 sayfalık Sözlüklerin sözlüğü

HAYAT - BÜYÜK TÜRK SÖZLÜĞÜ
(1 CİLT)

3 - 1230 sayfalık ve geniş kapsamlı

HAYAT - KÜÇÜK ANSİKLOPEDİ
(1 CİLT)

BİR AİLE KÜTÜPHANESİNDE
Küçük büyük herkesin

HER ZAMAN BAŞVURABİLECEĞİ ZENGİN BİLGİ KAYNAKLARI

BÜTÜN BU KİTAPLARI Doğan Kardeş **OKUYUCULARI**
İNDİRİMLİ FİYATLARLA SATIN ALABİLECEKLER

Ayrıntılı bilgiler önümüzdeki hafta çıkacak Doğan Kardeş sayısında.

HAFTAYA BİR Doğan Kardeş **ALMAYI UNUTMAYINIZ**